

Ministerie van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Infrastructuur

Aanpak des- en misinformatie

Coronavaccinatie | 9 maart 2021

Ministerie van Volksgezondheid,
Wetenschap en Sport

Doelstelling aanpak des- en misinformatie

We willen dat mensen op basis van de juiste informatie
beslissen over zich te laten vaccineren

Overall blijft dit redelijk stabiel, m.u.v. een groep jongeren: van **44%** (oktober) naar **37%** (november, laagste punt) naar **67%** (28 januari, hoogste punt) naar **61%** (peildatum 18 februari 2021).

Het speelveld (1)

- Onder 70-plussers zagen we een stijging in de vaccinatiebereidheid toen er eenmaal vaccins waren.
- Onder jongeren blijft de vaccinatiebereidheid op 61% staan. Jongerenorganisaties zelf zeggen dat jongeren:
 - coronamoe zijn
 - overladen zijn door corona-informatie
 - willen weten wanneer ze nu precies aan de beurt zijn

Daarom is er nu voor jongeren nog geen inzet op communicatie (op advies van organisaties).

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Het speelveld (2)

- De strijd tegen nepnieuws en des- en misinformatie wordt steeds politieker en mondialer
- We zien **niet** dat de 'reguliere' media desinformatie stimuleren
- We zien wel desinformatie en nepnieuws over coronavaccinatie op (social) media kanalen
- Maar we zien ook dat er misinformatie ontstaan is!
- We moeten goed onderscheid maken tussen des- en misinformatie:
 - **Desinformatie:** misleidende informatie die doelbewust verspreid wordt
 - **Misinformatie:** informatie die niet goed begrepen wordt, maar zich wel verspreidt

alleen samen krijgen we
corona onder controle

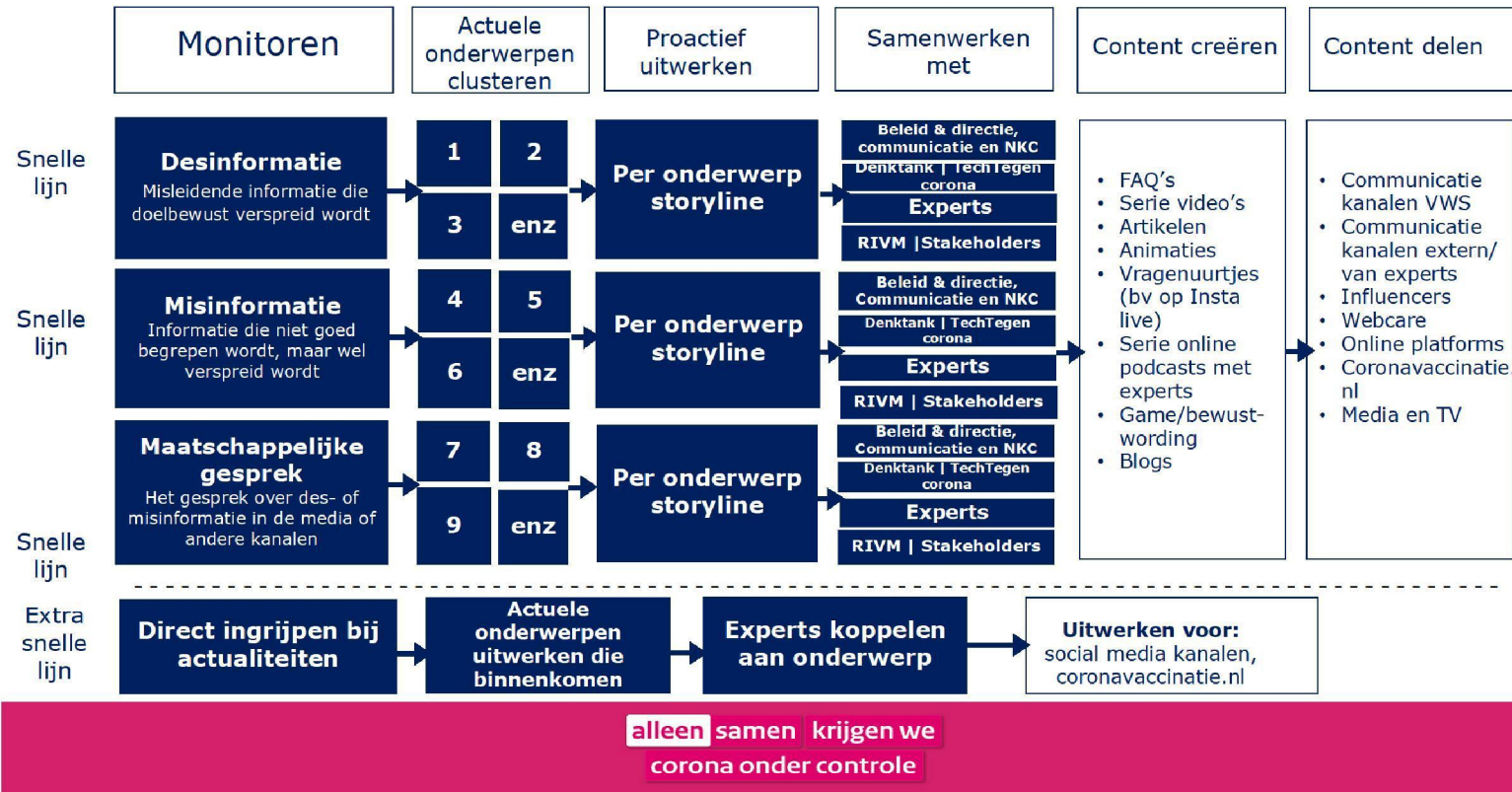
Focus op een gerichte des- misinformatie aanpak:

1. Meten en analyseren
2. Bewustwording creëren
3. Verdiepende informatie bieden

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Structuur desinformatie

1) Meten en analyseren

Vóór escalatie moeten we al handelen. Wat gebeurt er nu:

- monitoring en analyse van het algemeen vaccinatiesentiment in de (sociale) media
- het in kaart brengen van stakeholders (steun -en stoorzenders in zowel expert als niet-expertthoek)
- het in kaart brengen van alle onderwerpen die rondgaan op de (social media) kanalen
- analyseren van (het verloop) van desinformatie en misinformatie.

Wat is er nog meer nodig?

We willen meer inzicht krijgen in in-authentiek (gemanipuleerd & gecoördineerd) gedrag:

- De vorm en de wijze van beïnvloeding
- We kijken daarbij naar het vaccinatieproces, naar het systeem & de trending topics

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Meten en analyseren

Interveniëren:

We kunnen snel en effectief ingrijpen door samen te werken met:

- Monitoring & analyse collega's van VWS
- Webcare kanalen Hugo de Jonge & VWS
- Webcare coronavaccinatie VWS
- Social media collega's VWS
- Woordvoering VWS
- RIVM/GGD
- NKC
- Gedragsunit RIVM
- Veiligheidsregio's
- NCTV
- DenkTank
- Stakeholders
- Vaccinatiealliantie
- TechTegenCorona
- Universiteit van Twente (onderzoek)
- Amsterdam UMC (onderzoek)
- Onderzoek RIVM (onderzoek)
- Bureau Drog (game en monitoring in-authentiek gedrag)
- Commissie digitale ondersteuning Covid

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties! Het *ontkrachten* van desinformatie

In o.a. samenwerking met de desinformatie DenkTank hebben we de volgende acties uitgezet:

- Filmpje keuringdienst van waarheid – YouTube heeft de video verwijderd
- Brief vanuit arts door IGJ gedebunked
- **5.1.2e** > ontkracht door netwerk
- Facebook, Instagram en YouTube zorgen dat er altijd een balk met link naar de juiste content komt, als er sprake is van desinformatie.

COVID-19

Ontvang de laatste informatie van de Rijksoverheid over COVID-19.

[MEER INFORMATIE](#)

alleen samen krijgen we
corona onder controle

2) Bewustzijn creëren

Via een campagne creëren we bewustzijn door mensen te leren:

- ✓ Manipulatie te herkennen
- ✓ "Anti-lichamen" op te bouwen tegen technieken van online desinformatie
- ✓ Niet (on)bewust bij te dragen aan de verdere verspreiding van desinformatie
- ✓ Ook de directe omgeving te attenderen op desinformatie

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties! Bewustzijn creëren

Bewustzijn creëren door het spelen van een Game (opgezet door de Universiteit van Cambridge):

- Burgers worden geïnformeerd over desinformatie-technieken
- Burgers leren deze technieken zelf toe te passen als 'desinformatieagent'
- Experts 'uit het veld' leggen de technieken uit, en verdiepen deze technieken

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties! Bewustzijn creëren

Handelingsperspectief Minister

- Media-aandacht genereren voor de rol van desinformatie (nepnieuws) en misinformatie (incomplete informatie)
 - Concreet: benoemen dat er desinformatie is
- Waakzaamheid creëren bij het delen van (des- en mis)informatie
 - Concreet: erkenning voor het feit dat er verwarring over is. We weten dat rondom deze onderwerpen/informatie veel speelt.
- Nieuwe en bestaande narratieven bieden om des- en misinformatie te ontkrachten en vervangen
 - Concreet: uitnodigen tot verificatie van (des- en mis)informatie bij verschillende bronnen.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

3) Verdiepende onderwerpen uitwerken

Home > Onderwerpen > Vaccinatie tegen het coronavirus

Vaccineren tegen corona: laat u informeren

U bent de enige die kan beslissen of u zich laat vaccineren tegen corona. Daarom is het belangrijk dat uw informatie over coronavaccinatie klopt. Laat u goed informeren en gebruik daarvoor verschillende bronnen.

U moet binnenvaart een uitsluiting voor coronavaccinatie krijgen. Misschien twijfelt u of u althut wel wilt laten vaccineren. En heeft u vragen of zorgen. Bijvoorbeeld over de veiligheid en werkzaamheid van de coronavaccins.

Fict of mening over coronavaccinatie?

Veel mensen halen informatie over coronavaccinatie van Internet, social media en andere mediabronnen. Informatie verspreidt zich razendsnel. Soms is er dan weinig tijd om te controleren of het klopt. Niet alles is waar. Soms gaat het om aanname en meningen die heel overtuigend klinken. Dat gebeurt ook bij het onderwerp coronavaccinatie.

Actuele vragen over coronavaccinatie

Hieronder staat een aantal vragen over coronavaccinatie. In de uitleg van verschillende experts.

- Zijn de coronavaccins te snel ontwikkeld?
- Laaten coronavaccins je DNA aant?
- Belinvloeden coronavaccins vruchtbaarheid en zwangerschap?
- Koe veilig zijn de coronavaccins?
- Is er een verband tussen autisme en vaccineren?

Betrouwbare informatie herkennen

Er wordt veel gezegd over de vaccins. Sommige informatie is juist, maar sommige berichten zijn niet goed onderbouwd. Het is soms best moeilijk om betrouwbare informatie te onderscheiden van onbetrouwbare informatie.

Gebruik de [checklist 'Is deze informatie echt?' om verstrekte informatie en berichten te beoordelen](#). Of kijk of u de informatie ook terugvint bij de [9 informatie over coronavaccinatie van het RIVM](#).

'Desinformatie-pagina' -
laat u informeren op
coronavaccinatie.nl

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Welke argumenten vóór vaccinatie noemen burgers?

Verdiepende onderwerpen uitwerken

Behoeftte aan het 'normale' leven, bescherming van jezelf en anderen

Meer vrijheid, lagere kans om besmet te worden, en om anderen te besmetten, angst om ziek te worden, de enige oplossing voor een wereld zonder pandemie, vertrouwen in specialisten, vertrouwen in autoriteiten en medische wereld, weinig risico vaccin.

Welke argumenten tegen vaccinatie noemen burgers?

Gebrek aan vertrouwen en (juiste informatie)

Weinig informatie over bijwerkingen, weinig vertrouwen in de snelheid en de (wijze van) ontwikkeling, onduidelijkheid is over de inhoud van het vaccin, vaccinatie niet nodig, negatieve berichten in de media, niet kunnen laten vaccineren door ziekte/behandeling.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties! Verdiepende info op coronavaccinatie

'Beïnvloeden coronavaccins vruchtbaarheid en zwangerschap?'

Nee, de coronavaccins hebben geen invloed op de vruchtbaarheid. U bent na vaccinatie niet minder vruchtbaar dan daarvoor. Op dit moment adviseren artsen en immunologen nog niet om zwangere vrouwen te vaccineren. Er is namelijk nog te weinig bekend over eventuele nadelige gevolgen van het vaccin tijdens de zwangerschap. Het advies is om pas na de zwangerschap te vaccineren.

Video over vaccinatie, vruchtbaarheid en zwangerschap

- ➔ Cecile van Els (Hoogleraar vaccinologie bij het RIVM) praat over vaccinatie, vruchtbaarheid en zwangerschap

Meer lezen over vaccinatie, vruchtbaarheid en zwangerschap

- ➔ [Informatie van het RIVM over coronavaccinatie, zwangerschap en vruchtbaarheid.](#)

Kanalen stakeholders, Denktank, e.a.

Verwijzing van en naar social media post (bv thema uitgezocht)

Verwijzing vanuit webcare

FAQ

Nieuw!
Toevoegen interview experts bv gynaecoloog

Nieuw!
Extra bronnen toevoegen: filmpje Marjolein van Egmond, e.a.

Nieuw! Toevoegen vertalingen voor (speciale) doelgroepen. Denk aan animaties, bijvoorbeeld.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties!

- We verrijken de informatie op coronavaccinatie met:
 - Verhalen/interviews van ervaringsdeskundigen in tekst en filmpjes, animaties
 - Inzage in diverse publicaties en rapporten
 - Diversiteit aan bronnen (bv link naar Q&A's binnen onze RO.nl omgeving of naar stakeholders/denktank)
- We produceren een algemene folder voor in de brievenbussen
- We produceren filmpjes voor bijzondere doelgroepen die we verspreiden via netwerk en WhatsApp
- We produceren diverse social media post
- We maken blogs over de diverse onderwerpen
- We produceren een desinformatiegame
- We zetten een campagne op om desinformatie te herkennen

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Concrete acties!

Onderwerpen op het gebied van des- en misinformatie die we aan het uitwerken zijn:

- Zwangerschap - Interview 5.1.2e Gynaecoloog & video 5.1.2e
- Voor- en nadelen vaccin - Aanvraag huisarts
- Bijwerkingen (en cijfers) - Interview 5.1.2e
- Bijwerkingen en sterftcijfers
- Fasen in beoordelingen van vaccin - Interview 5.1.2e (beoordelaar CBG)
- Wat zit in het vaccin?
- Embryo's en vaccinatie
- Massaal inenten met een vaccin dat tot 2023 in de testfase zit
- Uitleg verschillende vaccins naast elkaar
- Eventuele lange termijneffecten (denk bv. aan DES kinderen)
- Wet deelgezag
- Werkzaamheid vaccin in combinatie met andere medicatie
- Ervaringsverhalen van anderen bij vaccinatie
- Ervaringsverhalen van anderen m.b.t. bijwerkingen

Deze verhalen verspreiden we via interviews/blogs, filmpjes en animaties

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Her Majesty's Stationery Office
© Crown Copyright 2014